

Conselleria d'Educació, Cultura i Esport

RESOLUCIÓ de 3 de juny de 2014, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'incoa l'expedient de declaració de Bé d'Interés Cultural, amb la categoria de lloc històric, a favor del Puig d'Almirra, al Camp de Mirra, i s'obri un període d'informació pública.

[2014/5695]

Vist l'informe emés pels servicis tècnics de la Direcció General de Cultura d'esta conselleria i la resta d'antecedents que figuren en l'expedient, favorables a la declaració com a Bé d'Interés Cultural, amb la categoria de lloc històric, a favor del Puig d'Almirra, al terme municipal del Camp de Mirra (Alacant).

Considerant el que disposa l'article 27 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, esta conselleria, en el que és matèria de la seua competència, resol:

Primer

Incoar l'expedient per a la declaració de Bé d'Interés Cultural, amb la categoria de lloc històric, a favor del Puig d'Almirra, al terme municipal del Camp de Mirra (Alacant), i encomanar-ne la tramitació a la Direcció General de Cultura d'esta conselleria.

Segon

De conformitat amb el que disposa l'article 28 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, determinar els valors del lloc històric que justifiquen la declaració com a bé d'interés cultural, descriure els immobles patrimonials que constituïxen els seus referents indiscutibles des de temps immemorial i fixar les normes de protecció del lloc històric en els annexos adjunts a la present resolució.

Tercer

En compliment del que s'establix en l'article 27.3 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, notificar esta resolució a l'Ajuntament del Camp de Mirra i fer-li saber que, de conformitat amb el que estableixen els articles 35 i 36, en relació amb el 27.4 de la llei, la realització de qualsevol intervenció en el lloc històric haurà de ser autoritzada preceptivament per la Direcció General de Cultura abans de realitzar-la i atorgar la llicència municipal si és el cas, quan esta resulte preceptiva.

Quart

La present incoació, d'acord amb el que estableix l'article 33 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, determina la suspensió de l'atorgament de llicències municipals de parcel·lació, urbanització, construcció, demolició, activitat i la resta d'actes d'edificació i ús del sòl que afecten el lloc històric delimitat, així com d'estes actuacions quan les duguen a terme directament les entitats locals. Queden igualment suspesos els efectes de les ja atorgades, suspensió els efectes de la qual, de conformitat amb la limitació temporal continguda en l'incís segon de l'article 33 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, es resoldran després de la declaració.

No obstant això, la Direcció General de Cultura podrà autoritzar les actuacions mencionades quan considere que, en aplicació de les normes de protecció determinades per la present resolució, no perjudiquen manifestament els valors del bé que motiven la incoació, així com les obres que per causa major o interès general calga realitzar inajornablement.

Quint

D'acord amb el que preveuen l'article 86 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i l'article 27 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, obrir un període d'informació pública a fi que totes les persones que hi tinguen interès puguen examinar l'expedient durant el termini d'un mes a partir de la publicació de la present resolució en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana*.

Conselleria de Educación, Cultura y Deporte

RESOLUCIÓN de 3 de junio de 2014, de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, por la que se incoa expediente de declaración de Bien de Interés Cultural, con categoría de sitio histórico, a favor del Puig de Almizra, en Campo de Mirra, y se abre periodo de información pública. [2014/5695]

Visto el informe emitido por los servicios técnicos de la Dirección General de Cultura de esta conselleria y demás antecedentes obrantes en el expediente, favorables a la declaración como Bien de Interés Cultural, con categoría de sitio histórico, a favor del Puig de Almizra en el término municipal de Campo de Mirra (Alicante).

Considerando lo que dispone el artículo 27 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, esta conselleria, en lo que es materia de su competencia, resuelve:

Primero

Incoar expediente para la declaración de Bien de Interés Cultural, con categoría de sitio histórico, a favor del Puig de Almizra en el término municipal de Campo de Mirra (Alicante), encomendando su tramitación a la Dirección General de Cultura de esta conselleria.

Segundo

De conformidad con lo dispuesto en el artículo 28 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, determinar los valores del sitio histórico que justifican su declaración como bien de interés cultural, describir los inmuebles patrimoniales que constituyen referentes indiscutibles del mismo desde tiempo inmemorial y fijar las normas de protección del sitio histórico en los anexos adjuntos a la presente resolución.

Tercero

En cumplimiento de lo preceptuado en el artículo 27.3 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, notificar esta resolución al Ayuntamiento de Campo de Mirra y hacerle saber que, de conformidad con lo que establecen los artículos 35 y 36 en relación con el 27.4 de la ley, la realización de cualquier intervención en el sitio histórico deberá ser autorizada preceptivamente por la Dirección General de Cultura con carácter previo a su realización y al otorgamiento de licencia municipal en su caso, cuando esta resulte preceptiva.

Cuarto

La presente incoación, de acuerdo con lo establecido en el artículo 33 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, determina la suspensión del otorgamiento de licencias municipales de parcelación, urbanización, construcción, demolición, actividad y demás actos de edificación y uso del suelo que afecten al sitio histórico delimitado, así como de dichas actuaciones cuando sean llevadas a cabo directamente por las entidades locales. Quedan igualmente suspendidos los efectos de las ya otorgadas, suspensión cuyos efectos, de conformidad con la limitación temporal contenida en el inciso segundo del artículo 33 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, se resolverán tras la declaración.

No obstante, la Dirección General de Cultura podrà autorizar las actuaciones mencionadas cuando considere que, en aplicación de las normas de protección determinadas por la presente resolución, manifestamente no perjudican los valores del bien que motivan la incoación, así como las obras que por causa mayor o interès general hubieran de realizarse inaplazablemente.

Quinto

Conforme a lo previsto en el artículo 86 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, y en el artículo 27 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, abrir período de información pública, a fin de que cuantas personas tengan interès puedan examinar el expediente durante el plazo de un mes a partir de la publicación de la presente resolución en el *Diari Oficial*

L'expedient estarà a disposició dels interessats en la Direcció General de Cultura, av. de la Constitució, núm. 284, de València.

Sext

Que, en compliment del que disposa l'article 27.3 de la llei, es notifique la present resolució al Registre General de Béns d'Interés Cultural dependent de l'Administració General de l'Estat per a l'anotació preventiva i al Registre de la Propietat amb la mateixa finalitat.

Sèptim

Que la present resolució amb els seus annexos es publique en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* i en el *Boletín Oficial del Estado*.

València, 3 de juny de 2014.– La consellera d'Educació, Cultura i Esport: María José Catalá Verdet.

ANNEX I

Descripció del bé objecte de la declaració i dels immobles patrimonials que constitueixen els seus referents indiscutibles i determinació dels seus valors

1. Denominació

Lloc històric: Puig d'Almirra/Puig d'Almisra.

2. Localització

- a) Comunitat autònoma: Comunitat Valenciana.
- b) Província: Alacant.
- c) Municipi: el Camp de Mirra.

3. Delimitació

Justificació de la delimitació

La delimitació s'estableix en funció dels criteris següents:

– Històrics, amb la inclusió dels llocs i paratges on van tindre lloc els esdeveniments relatius a l'entrevista entre l'infant Alfons de Castella i el rei Jaume I el Conqueridor.

– Patrimonials i urbanístics, amb la inclusió dels immobles i espais necessaris per a garantir la correcta tutela del lloc històric.

– Arqueològics, en funció de previsibles troballes arqueològiques.

– Topogràfics i paisatgístics, per a la preservació dels paratges associats a aquell esdeveniment històric i els vials més pròxims des d'on és possible contemplar-los.

Definició literal de la delimitació

Origen: extrem sud de la parcel·la cadastral núm. 27 del polígon 6, punt A.

Sentit: horari.

Línia delimitadora: des de l'origen, la línia recorre els límits sud-est de les parcel·les 34, 35, 36, 37 i 38 fins a la Vereda Reial. Incorpora la Vereda Reial fins al camí que hi ha entre les parcel·les 67 i 68, i continua per este incorporant-lo en direcció sud-oest fins a les parcel·les 157 i 158. Gira a nord-oest pel mateix camí i des del vèrtex nord de la parcel·la 159 es dirigeix en línia recta fins a l'extrem sud de la parcel·la 15. Continua pel límit est de la parcel·la 15, creua el camí vell de Villena a Alcoi i des d'allí es dirigeix al límit entre les parcel·les 43 i 44 del polígon 4. Gira per la carretera de Villena a Ontinyent i la incorpora fins a girar pel camí entre les parcel·les 77 i 83, que incorpora. Prossegueix pels límits nord-est de les parcel·les 78 i 79, creua la carretera i prossegueix per la mitgera entre les parcel·les 20 i 28 del polígon 6. Voreja les parcel·les 28 i 27 d'este polígon fins al punt d'origen A.

Definició gràfica de la delimitació: s'hi adjunta un plànol.

de la Comunitat Valenciana. El expediente estará a disposición de los interesados en la Dirección General de Cultura, av. de la Constitución, núm. 284, de Valencia.

Sexto

Que, en cumplimiento de lo dispuesto en el artículo 27.3 de la ley, se notifique la presente resolución al Registro General de Bienes de Interés Cultural dependiente de la Administración General del Estado para su anotación preventiva y al Registro de la Propiedad con el mismo fin.

Séptimo

Que la presente resolución con sus anexos se publique en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* y en el *Boletín Oficial del Estado*.

Valencia, 3 de junio de 2014.– La consellera de Educación, Cultura y Deporte: María José Catalá Verdet.

ANEXO I

Descripción del bien objeto de la declaración, de los inmuebles patrimoniales que constituyen referentes indiscutibles del mismo y determinación de sus valores

1. Denominación

Sitio histórico: Puig de Almizra/Puig d'Almiçra.

2. Localización

- a) Comunidad autónoma: Comunitat Valenciana.
- b) Provincia: Alicante.
- c) Municipio: El Camp de Mirra/Campo de Mirra.

3. Delimitación

Justificación de la delimitación

La delimitación se establece en función de los siguientes criterios:

– Históricos, con inclusión de los lugares y parajes donde tuvieron lugar los acontecimientos relativos a la entrevista entre el infante Don Alfonso de Castilla y el rey Don Jaime I el Conquistador.

– Patrimoniales y urbanísticos, con la inclusión de los inmuebles y espacios necesarios para garantizar la correcta tutela del sitio histórico.

– Arqueológicos, en función de previsibles hallazgos arqueológicos.

– Topográficos y paisajísticos, para la preservación de los parajes asociados a aquel evento histórico y los viales más pròximos desde donde es posible la contemplación de estos.

Definición literal de la delimitación

Origen: extremo sur de la parcela catastral núm. 27 del polígono 6, punto A.

Sentido: horario.

Línea delimitadora: desde el origen la línea recorre los límites sudeste de las parcelas 34, 35, 36, 37 y 38 hasta la Vereda Real. Incorpora la Vereda Real hasta el camino existente entre las parcelas 67 y 68, prosigue por este incorporándolo en dirección sudoeste hasta las parcelas 157 y 158. Gira a noroeste por el mismo camino y desde el vértice norte de la parcela 159 se dirige en línea recta hasta el extremo sur de la parcela 15. Continúa por el linde este de la parcela 15, cruza el camino viejo de Villena a Alcoy y desde allí se dirige al linde entre las parcelas 43 y 44 del polígono 4. Gira por la carretera de Villena a Ontinyent, incorporándola hasta girar por el camino entre las parcelas 77 y 83, que incorpora. Prosigue por los lindes nordeste de las parcelas 78 y 79, cruza la carretera y prosigue por la medianera entre las parcelas 20 y 28 del polígono 6. Bordea las parcelas 28 y 27 de este polígono hasta el punto de origen A.

Definición gráfica de la delimitación: se adjunta plano.

4. Descripció

Història

El puig d'Almirra va ser l'escenari de l'històric tractat d'Almirra, en què Jaume I el Conqueridor, rei d'Aragó, i el futur Alfons X el Savi de Castella delimitaven l'expansió territorial de l'una i l'altra corona entre els regnes de València i Múrcia. Després dels avanços en la reconquesta del regne de València en 1238 i del regne de Múrcia per Castella en 1243 després dels tractats de Cazola i de Tudellén (o Tudilén).

El pacte de Tudellén es va produir el 27 de gener de 1151, pel qual el rei d'Aragó tindria la ciutat de València i tota la seua zona des del Xúquer fins als límits del regne de Tortosa, amb la ciutat de Dènia. En este pacte Castella abandonava els seus desitjos d'expansió cap al lllevant peninsular i cedix a Aragó l'ocupació de les terres, encara irredemptes, de València, Dènia i Múrcia amb especials condicions de vassallatge. D'esta manera, Castella s'assegurava un poderós aliat i Aragó eixamplava al màxim els seus dominis.

La conquesta de Conca, ocorreguda en 1177, modifica la situació estratègica de les monarquies de Castella i Aragó. Des d'allí es baixava fàcilment a Requena i Utiel i es descendia cap a Múrcia. D'altra banda, l'avanç almohade havia privat Alfons VIII de l'eixida al Mediterrani per Almeria, i el monarca castellà es va veure en la necessitat de buscar una altra eixida pel regne de Múrcia.

Tot això es va negociar novament en la reunió que van tindre el 20 de març de 1179 a Cazola, lloc desaparegut, molt probablement l'anomenat Corral de Cacala, situat en la calçada de Medinaceli a Ariza, molt prop del límit amb Aragó. La còpia d'este tractat es conserva a l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

En virtut d'este compromís, el rei de Castella va adjudicar al d'Aragó, València i el seu regne, Xàtiva amb totes les seues pertinences, Biar i tota la terra des del port de Biar fins a Xàtiva i València, a més de Dènia amb totes les seues pertinences fins a Calp. D'altra banda, el rei d'Aragó va assignar al rei de Castella totes les terres que estaven més enllà del port de Biar.

El pacte de Cazola deixava per a Castella les poblacions de Villena, Sax, Elda, Novelda, Catral, Callosa de Segura, Elx, Orihuela i Alacant.

Posteriorment, en 1239, després de la presa de València es va produir el primer assalt a Villena per les tropes aragoneses, que va ser infructuós, i després d'una altra temptativa en el tercer assalt la ciutat va ser entregada en 1240.

Poc després de la caiguda de Villena, va ser acordat el matrimoni de l'infant Alfons, que tenia aleshores 22 anys, amb la filla major del rei, Violant, que era llavors una xiqueta de sis anys. El matrimoni es va realitzar en ferm l'1 de desembre de 1249.

En 1243 Alfons va tractar d'apoderar-se de Xàtiva, que, en virtut del pacte de Cazola, podia ser considerada de Castella, ja que pertanyia al regne de Múrcia, encara en poder de la morisma. Va fracassar en l'intent, però va aconseguir que Enguera i Moixent caiguessen en poder seu. En represàlia, Jaume I va aconseguir que els de Calatrava, que guardaven Villena, entregaren la plaça.

Cabdet i Bogarra es van entregar també al rei Jaume I per concert amb els sarraïns que les posseïen, i així es va arribar a la conjuntura que va voler evitar-se en 1179 amb el pacte de Cazola. I com que el xoc entre Aragó i Castella pareixia imminent, sogre i gendre van concertar veure's en un lloc situat entre Almirra (l'actual Camp de Mirra) i els Cabdets (Los Cabezos).

Diu la Crònica de Jaume I que, després d'haver-se vist en el camp el rei i l'infant, este va anar al paratge del Real per a veure la reina, i que el rei va manar desembarassar el castell i la vila d'Almirra perquè Alfons s'hi aposentara, però que l'infant no va voler i es va allotjar fora, al peu del puig d'Almirra, on havia manat alçar les seues tendes.

Entre els possibles paratges on el rei Alfons es va assentar hi ha el conegut com les Graelles pels abundants signes incisos, probablement heràldics, en forma de graella. Els petroglifs es localitzen sobre una gran llosa natural en un tálveg que separa el puig d'Almirra, on s'emplaça el castell, i un altre tossal més a l'est anomenat la Fantasmeta. Igual de probable és el vessant nord anomenat el Real, perquè és pla i pròxim a una séquia.

Segons el tractat, van quedar per al rei Alfons Alacant, Aigües, Busot, Villena, Cabdet i Bugarra, i per al rei Jaume Castalla, Biar i Almirra. Però en la Crònica s'esmenten, a més, en el domini castellà

4. Descripción

Historia

El Puig de Almizra fue el escenario del histórico Tratado de Almizra en el que Jaime I el Conquistador, rey de Aragón, y el futuro Alfonso X el Sabio de Castilla delimitaban la expansión territorial de una y otra corona entre los reinos de Valencia y Murcia. Tras los avances en la reconquista del reino de Valencia en 1238 y del reino de Murcia por Castilla en 1243 tras los tratados de Cazola y de Tudején (o Tudilén).

El pacto de Tudilén se produjo el 27 de enero de 1151, por el cual el rey de Aragón tendría la ciudad de Valencia y toda su zona desde el Júcar hasta los límites del reino de Tortosa, con la ciudad de Dénia. En este pacto Castilla abandonaba sus deseos de expansión hacia el levante español, al ceder a Aragón la ocupación de sus tierras, aún irredentas, de Valencia, Dénia y Murcia, bajo especiales condiciones de vasallaje. De este modo Castilla se aseguraba un poderoso aliado y Aragón ensanchaba al máximo sus dominios.

La conquista de Cuenca, ocurrida en 1177, modifica la situación estratégica de las monarquías de Castilla y Aragón. Desde allí se bajaba fácilmente a Requena y Utiel y se descendía sobre Murcia. Por otra parte el avance almohade había privado a Alfonso VIII de la salida al Mediterráneo por Almería, y el monarca castellano se vio en la necesidad de buscar otra salida por el reino de Murcia.

Todo esto se negoció de nuevo en la reunión que tuvieron el 20 de marzo de 1179 en Cazola, lugar desaparecido, muy probablemente el llamado Corral de Cacala, situado en la calzada de Medinaceli a Ariza, muy cerca del límite con Aragón. La copia de este tratado se conserva en el Archivo de la Corona de Aragón.

En virtud de este compromiso el rey de Castilla adjudicó al de Aragón, Valencia y su reino, Xàtiva, con todas sus pertenencias, Biar y toda la tierra desde el puerto de Biar hasta Xàtiva y Valencia, además de Dénia, con todas sus pertenencias hasta Calp. Por otra parte el rey de Aragón asignó al rey de Castilla todas las tierras que estaban más allá del puerto de Biar.

El pacto de Cazola dejaba para Castilla las poblaciones de Villena, Sax, Elda, Novelda, Catral, Callosa de Segura, Elche, Orihuela y Alicante.

Posteriormente, en 1239, tras la toma de Valencia, se produjo el primer asalto a Villena por las tropas aragonesas que fue infructuosa, y después de otra intentona en el tercer asalto la ciudad fue entregada en 1240.

Poco después de la caída de Villena fue acordado el matrimonio del infante Don Alfonso, que tenía a la sazón 22 años, con la hija mayor del rey, Doña Violante, que era entonces una niña de seis años. El matrimonio se realizó en firme el 1 de diciembre de 1249.

En 1243 Don Alfonso trató de apoderarse de Xàtiva, que en virtud del pacto de Cazola podía ser considerada de Castilla al pertenecer al reino de Murcia, todavía en poder de la morisma. Fracasó en su intento, pero consiguió que Enguera y Mogente cayeran en su poder. En represalia logró Don Jaime que los calatrosos que guardaban Villena le entregaran la plaza.

Caudete y Bogarra se entregaron también a Don Jaime por concierto con los sarracenos que las poseían, y así se llegó a la coyuntura que quiso evitarse en 1179 con el pacto de Cazola. Y como el choque entre Aragón y Castilla parecía inminente, suegro y yerno concertaron verse en un lugar situado entre Almirra (la actual Campo de Mirra) y Los Capdets (Los Cabezos).

Dice la Crònica de Jaime I que después de haberse visto en el campo el rey y el infante, este se vino al paraje del Real por ver a la reina, y que el rey mandó desembarazar el castillo y villa de Almizra para que Don Alfonso se aposentase en ella, pero que el infante no quiso y se alojó fuera, al pie del Puig de Almizra, en donde había mandado levantar sus tiendas.

Entre los posibles parajes donde Don Alfonso se asentó están el conocido por Les Graelles, por los abundantes signos incisos, probablemente heráldicos, en forma de parrilla. Los petroglifos se localizan sobre una gran losa natural, en una vaguada que separa el Puig de Almizra, en donde se emplaza el castillo, y otro cabezo más al este llamado La Fantasmeta. Igual de probable es la vertiente norte llamada El Real, por su planicie y cercanía a la acequia.

Según el tratado, quedaron para Don Alfonso Alicante, Aigües, Busot, Villena, Caudete y Bugarra, y para Don Jaime Castalla, Biar y Almizra. Pero en la Crònica se citan, además, en el dominio castellano

Almansa, Xarafull (Jarafuel) i el riu Cabriol, i en l'aragonés Relleu, Xixona, Alarc (partida dels Arcs al terme d'Altea), Finestrat, Torres (partida de la Vila Joiosa), Polop, la Mola (prop d'Aigües) i Altea.

La trobada va tindre lloc des del dia 23 de març fins al 26 de març de 1244.

Les negociacions van ser dutes a terme entre el mateix rei en Jaume, per una part, i el mestre d'Uclés i el senyor de Biscaia com a emissaris de l'infant, per l'altra.

En ocasió del VII centenari de la mort del rei en Jaume, es va escenificar el 7 de novembre de 1976 la versió del tractat d'Almirra escrita per Francesc González Mollà, de Biar, i a partir del gran èxit inicial es va incorporar la representació del tractat al programa d'actes com a acte culminant de les festes de Moros i Cristians.

A partir d'ací es va sol·licitar a Salvador Doménech Llorens el desenvolupament més complet de l'acció i l'obra es va estrenar el 25 d'agost de 1982, i des de llavors se celebra cada any.

En commemoració del VII centenari de la mort de Jaume I es va alçar un monument al tractat d'Almirra al Camp de Mirra.

Descripció urbanística

Els llocs vinculats al tractat d'Almirra són:

– El puig on s'assenta el castell i on molt probablement es va firmar el tractat.

– El monticle pròxim al puig anomenat la Fantasmata, on es troben les possibles restes d'una torre de guaita vinculada a la defensa del castell, així com gran nombre de ruïnes de murs de maçoneria que podrien haver format un poblat vinculat a la torre.

– El lloc on es troba el petroglif entre les dos elevacions anteriors en què s'observen inscripcions heràldiques en forma de pals, que poden ser indiciaires de l'assentament de les tropes d'Aragó.

– El paratge denominat el Real, als peus del puig d'Almirra, planura per la qual passen el que va ser el camí entre Villena i Alcoi i Bocairent i la séquia Major, que serviria d'abastiment d'aigua a la tropa de Castella.

Tots estos estan classificats com a sòl no urbanitzable pel Pla General d'Ordenació Urbana del municipi.

Edificacions existents

En el lloc històric es troben els immobles següents:

– Castell d'Almirra (Bé d'Interés Cultural amb la categoria de monument i núm. de registre R-I-51-0011069). Pertany a la mateixa fortificació l'anomenada torre del Camp de Mirra (núm. de registre R-I-51-0009734), que està adossada a l'ermita i l'ermitatge de Sant Bertomeu.

– Ermita i ermitatge de Sant Bertomeu. Bé de Relevància Local per la disposició addicional 5a de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, amb la categoria de monument d'interés local.

– Restes de murs i d'una possible torre al paratge de la Fantasmata.

– Petroglif de les Graelles: inscrit amb el número ZA-87-AR en la secció primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià (Acord de 15 d'octubre de 2010, del Consell, pel qual s'aprova la relació de coves, abrics i llocs amb art rupestre de la província d'Alacant i s'acorda la inscripció en la secció primera de l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià, DOCV núm. 6380, de 20 d'octubre de 2010, BOE núm. 273, d'11.11.2010).

– Masies del Real, antigues cases de cultiu construïdes a partir del segle XVI, d'arquitectura popular amb murs de maçoneria i cobertes inclinades de teula àrab.

– Casa de les Monges, les Penyetes, núm. 5, parcel·la cadastral núm. 20.

– Casa del Batle o de la Batlia, les Penyetes núm. 6, parcel·la cadastral núm. 19.

– Casa de les Penyetes, números 7, 8 i 9, parcel·la cadastral números 16, 17 i 18.

– Séquia Major de la Vall o del Rei, que arreplega les aigües del Vinalopó des de l'assut del terme municipal de Beneixama.

– Calvari: demolit en la Guerra Civil de 1936, està sent reconstruït a partir de les restes dels basaments de les seues estacions.

– Cementeri: datat en el segle XIX.

Almansa, Sarafull (Jarafuel) y el río Cabriel, y en el aragonés Relleu, Xixona, Alarc (partida de los Arcos en el término de Altea), Finestrat, Torres (partida de Villajoyosa), Polop, La Mola (cerca de Aigües) y Altea.

El encuentro tuvo lugar desde el día 23 de marzo hasta el 26 de marzo de 1244.

Las negociaciones fueron llevadas a cabo entre el propio Rey Don Jaime, por una parte, y el maestro de Uclés y el señor de Vizcaya como emisarios del infante, por otra.

Con ocasión del VII centenario de la muerte del rey Don Jaime, se escenificó el 7 de noviembre de 1976 la versión del Tratado de Almirra escrita por Francisco González Mollà, de Biar, y a partir del gran éxito inicial se incorporó la representación del tratado al programa de actos como broche de las fiestas de Moros y Cristianos.

A partir de ahí se solicitó a Salvador Doménech Llorens el desarrollo más completo de la acción y la obra se estrenó el 25 de agosto de 1982 y cada año se celebra desde entonces.

En conmemoración del VII centenario de la muerte de Jaime I se levantó un monumento al Tratado de Almirra en Campo de Mirra.

Descripción urbanística

Los lugares vinculados al tratado de Almirra son:

– El Puig donde se asienta el castillo y donde muy probablemente se firmó el tratado.

– El montículo próximo al Puig llamado La Fantasmata, donde se encuentran los posibles restos de una torre vigía vinculada a la defensa del castillo, así como gran número de ruinas de muros de mampostería que podrían haber conformado un poblado vinculado a la torre.

– El lugar donde se encuentra el petroglifo entre las dos elevaciones anteriores, en el que se observan inscripciones heráldicas en forma de palos, puede ser indiciaires del asentamiento de las tropas de Aragón.

– El paraje denominado El Real, a los pies del Puig de Almirra, planicie por donde discurre el que fue camino entre Villena y Alcoi y Bocairent y la acequia Mayor que serviría de abastecimiento de agua a la tropa de Castilla.

Todos ellos están clasificados como suelo no urbanizable por el Plan General de Ordenación Urbana del municipio.

Edificaciones existentes

En el sitio histórico se encuentran los siguientes inmuebles:

– Castillo de Almirra (Bien de Interés Cultural con categoría de monumento y núm. de registro R-I-51-0011069). Pertenece a la misma fortificación la llamada torre de Campo de Mirra (núm. de registro R-I-51-0009734), que se encuentra adosada a la ermita y ermitorio de San Bartolomé.

– Ermita y ermitorio de San Bartolomé. Bien de Relevancia Local por la disposición adicional 5.ª de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, con la categoría de monumento de interés local.

– Restos murarios y de una posible torre en el paraje La Fantasmata

– Petroglifo de Les Graelles: inscrito con el número ZA-87-AR en la sección primera del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano (Acuerdo de 15 de octubre de 2010, del Consell, por el que se aprueba la relación de cuevas, abrigos y lugares con arte rupestre de la provincia de Alicante y se acuerda su inscripción en la sección primera del Inventario General del Patrimonio Cultural Valenciano, DOCV núm. 6380, de 20 de octubre de 2010, BOE núm. 273 de 11.11.2010).

– Masías del Real, antiguas casas de labranza construidas a partir del siglo XVI, de arquitectura popular con muros de mampostería y cubiertas inclinadas de teja árabe.

– Casa de Les Monges, Les Penyetes o Peñetas núm. 5, parcela catastral núm. 20.

– Casa del Batle o de la Batlia, Les Penyetes o Peñetas núm. 6, parcela catastral núm. 19.

– Casa en Les Penyetes o Peñetas números 7, 8 y 9, parcela catastral números 16, 17 y 18.

– Acequia Mayor del valle o del Rey, que recoge las aguas del Vinalopó desde el azud del término municipal de Benejama.

– Calvario: demolido en la Guerra Civil de 1936, está siendo reconstruido a partir de los restos de los basamentos de sus estaciones.

– Cementerio: datado en el siglo XIX.

5. Béns d'interés cultural i els seus entorns de protecció

D'acord amb el que estableix la Llei 4/1998, d'11 de juny, de la Generalitat Valenciana, del Patrimoni Cultural Valencià, es troben en el lloc històric els següents béns d'interés cultural:

- a) Amb la categoria de monuments: castell d'Almirra i torre del Camp de Mirra.
- b) Amb la categoria de zona arqueològica-art rupestre: petroglif de les Graelles.

D'acord amb els articles 28.1.b i 39.3 de l'esmentada Llei del Patrimoni, en les declaracions o complementacions declaratives dels monuments s'haurà de delimitar el seu entorn de protecció, que en el cas del castell i la torre es considera coincident amb l'àmbit anteriorment definit del lloc històric pel fet que coincidixen els criteris substantius de protecció d'ambdós, atesos els valors detectats.

Entorn de protecció del petroglif de les Graelles: no es considera necessària delimitar-lo perquè es considera prou protegit per la normativa del lloc històric.

6. Béns de rellevància local

Els béns de rellevància local del lloc històric són edificis que hi destaquen i als quals s'atribuïx este caràcter o tipificació protectora, els quals, sense tindre la rellevància pròpia dels béns d'interés cultural, tenen significat propi com a béns de caràcter històric, artístic, arquitectònic, arqueològic o etnològic.

- a) Amb la categoria de monuments d'interés local:

- Ermita i ermitatge de Sant Bertomeu.
- Casa de les Monges, les Penyetes, núm. 5.
- Casa del Batle o de la Batlia, les Penyetes, núm. 6.
- Casa de les Penyetes, números 7, 8 i 9.

L'ermita i ermitatge, per l'atribució genèrica que efectua la disposició addicional 5a de la Llei 5/2007, de 9 de febrer, per la qual es va modificar la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, i que ara s'eleva a definitiva.

- b) Amb la categoria d'espais etnològics d'interés local:

- La séquia Major

- c) Amb la categoria d'espai de protecció arqueològica:

- El jaciment arqueològic situat al paratge de la Fantasmeta, on es troben restes de murs i d'una possible torre.

No es delimita entorn de protecció per als béns de rellevància local perquè es considera prou la protecció del lloc històric on s'ubiquen.

ANNEX II

Normativa de protecció del lloc històric, dels seus monuments i entorns i dels béns de rellevància local

Article 1

El present decret té com a objecte la declaració com a Bé d'Interés Cultural, amb la categoria de lloc històric, del puig d'Almirra, situat al terme municipal del Camp de Mirra (Alacant), que complementa alhora la declaració dels béns d'interés cultural radicats al mateix terme i assenyalats els béns de rellevància local que s'hi inclouen.

Article 2. Règim dels monuments i de la zona arqueològica-art rupestre

El castell i la torre del Camp de Mirra són béns d'interés cultural amb categoria de monument, i el petroglif de les Graelles és un Bé d'Interés Cultural amb la categoria de zona arqueològica-art rupestre, i es regiran pel que disposa la secció segona del capítol III del títol II de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Article 3. Usos permesos

Els usos permesos són tots aquells que siguen compatibles amb la posada en valor i el gaudi patrimonial dels béns i que contribuïsqen a la consecució dels fins esmentats. L'autorització particularitzada d'ús s'ha de regir pel que disposa l'article 18 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

Article 4. Règim general d'intervencions en el lloc històric i l'entorn dels béns d'interés cultural

5. Bienes de interés cultural y sus entornos de protección

De acuerdo con lo establecido en la Ley 4/1998, de 11 de junio, de la Generalitat Valenciana, del Patrimonio Cultural Valenciano, se encuentran en el sitio histórico los siguientes bienes de interés cultural:

- a) Con la categoría de monumentos: castillo de Almirra y torre de Campo de Mirra.
- b) Con la categoría de zona arqueológica-arte rupestre: petroglifo de Les Graelles.

De acuerdo con los artículos 28.1.b y 39.3 de la citada Ley del Patrimonio, en las declaraciones o complementaciones declarativas de los monumentos se deberá delimitar su correspondiente entorno de protección, que en el caso del castillo y la torre se considera coincidente con el ámbito anteriormente definido del sitio histórico al coincidir los criterios sustantivos de protección de ambos, atendidos los valores detectados.

Entorno de protección del petroglifo de Les Graelles: no se considera necesaria su delimitación porque se considera suficientemente protegido por la normativa del sitio histórico.

6. Bienes de relevancia local

Los bienes de relevancia local del sitio histórico son edificios que destacan en el mismo y a los que se atribuye este carácter o tipificación protectora, que sin alcanzar la relevancia propia de los bienes de interés cultural, tienen significado propio como bienes de carácter histórico, artístico, arquitectónico, arqueológico o etnológico.

- a) Con la categoría de monumentos de interés local:

- Ermita y eremitorio de San Bartolomé.
- Casa de Les Monges, Les Penyetes o Peñetas núm. 5.
- Casa del Batle o de la Bailia, Les Penyetes o Peñetas núm. 6.
- Casa en Les Penyetes o Peñetas números 7, 8 y 9.

La ermita y eremitorio, por la atribución genérica que efectúa la disposición adicional 5.ª de la Ley 5/2007, de 9 de febrero, por la que se modificó la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, y que ahora se eleva a definitiva.

- b) Con la categoría de espacios etnológicos de interés local:

- La acequia Mayor

- c) Con la categoría de espacio de protección arqueológica:

- El yacimiento arqueológico situado en el paraje de La Fantasmeta donde se encuentran restos murarios y de una posible torre.

No se delimita entorno de protección a los bienes de relevancia local por considerar suficiente la protección del sitio histórico donde se ubican.

ANEXO II

Normativa de protección del sitio histórico, de sus monumentos y entornos y bienes de relevancia local.

Artículo 1

El presente decreto tiene por objeto declarar Bien de Interés Cultural, con la categoría de sitio histórico, el Puig de Almirra, sito en el término municipal de Campo de Mirra (Alicante), complementándose al tiempo la declaración de los bienes de interés cultural radicados en el mismo y señalando los bienes de relevancia local allí incluidos.

Artículo 2. Régimen de los monumentos y de la zona arqueológica-arte rupestre

El castillo y la torre de Campo de Mirra y el petroglifo de Les Graelles son bienes de interés cultural con categoría de monumento arqueológico y con categoría de zona arqueológica-arte rupestre este último, y se regirán por lo dispuesto en la sección segunda del capítulo III del título II de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Artículo 3. Usos permitidos

Los usos permitidos serán todos aquellos que sean compatibles con la puesta en valor y disfrute patrimonial de los bienes y contribuyan a la consecución de dichos fines. La autorización particularizada de uso se regirá por lo dispuesto en el artículo 18 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.

Artículo 4. Régimen general de intervenciones en el sitio histórico y entorno de los bienes de interés cultural

Fins que no s'aprove un pla especial de protecció o un instrument urbanístic assimilable, qualsevol intervenció de transcendència patrimonial que pretenga realitzar-se en l'àmbit assenyalat com a lloc històric, que coincidir amb l'entorn del castell i la torre i inclou l'entorn del petroglif de les Graelles, requerirà l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de cultura. L'autorització s'emetrà aplicant els criteris d'este decret, i, en defecte d'estos, els enumerats en els articles 38 i 39 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, tot això sense perjudi de les autoritzacions que per l'aplicació d'altres normatives sectorials siguin procedents.

La proposta d'intervenció haurà de definir el seu abast i acompanyar-se de la documentació tècnica oportuna. També haurà d'especificar la ubicació parcel·l·ària, així com adjuntar les fotografies que permeten constatar la situació actual i la seua transcendència patrimonial.

Article 5. Excepcions al règim general d'intervencions

Sense perjudi del que disposa l'article precedent, no necessitaran autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de cultura les actuacions que no comporten afecció dels valors protegits per la present normativa i que no tinguen transcendència patrimonial, com seria el cas de les habilitacions interiors dels immobles que no n'afecten la percepció exterior i aquelles altres que es limiten a la conservació, la reposició i el manteniment d'elements preexistents, que siguin reversibles i que no comporten una alteració de la situació anterior, sempre que no contradiguen el que disposa la present normativa.

L'Ajuntament en estos casos comunicarà a la conselleria competent en matèria de cultura les llicències o qualsevol altre acte administratiu adoptat durant els deu dies següents a la concessió o al dictat, i adjuntarà necessàriament a la comunicació anterior l'informe motivat del tècnic municipal que en certifique la falta de transcendència patrimonial i l'absència d'afecció de valors protegits per esta normativa.

Article 6. Criteris d'intervenció

El cementeri del segle XIX i el viacrucis, que ja formen part de la història del lloc històric, hauran de ser conservats, preservant-ne i restaurant-ne els caràcters originaris.

Els usos permesos en l'entorn seran els agrícoles i forestals tradicionals d'este enclavament, així com zones verdes la configuració de les quals s'inspire en aquells. També es consideren usos admissibles les activitats culturals i els esdeveniments festius que no alteren de manera permanent la configuració i el paisatge del lloc històric.

A fi de conservar el paisatge tradicional de l'àmbit, no s'hi permetrà cap edificació per a qualsevol ús.

Article 7. Preservació de la silueta paisatgística i de la imatge arquitectònica

Totes les actuacions que puguen tindre repercussió sobre la correcta percepció i la dignitat en l'apreciació de l'escena o paisatge del lloc històric, com seria el cas de l'afecció dels espais lliures per actuacions de reurbanització, enjardinament o plantació d'arbres, la provisió de mobiliari urbà, l'assignació d'ús i ocupacions de la via pública, etc., o com podria ser-ho també la implantació de rètols, marquesines, tendals, instal·lacions vistes, antenes, etc., o qualsevol altra de caire i conseqüències semblants, hauran de sotmetre's a l'autorització de la conselleria competent en matèria de cultura, que resoldrà d'acord amb les determinacions de la llei i els criteris de percepció i dignitat a què s'ha alludit més a munt.

Article 8. Elements impropis

Queda proscriu la introducció d'anuncis o publicitat exterior (excepte cartells informatius dels noms i de les activitats dels edificis), en qualsevol de les seues acepcions, que irrompa en la dita escena urbana, excepte els d'activitats culturals o esdeveniments festius que, de manera ocasional, reversible i durant un temps limitat, sol·liciten i obtinguen autorització expressa de la conselleria competent en matèria de cultura.

Article 9. Béns de rellevància local

S'assenyalen com a béns de rellevància local els següents, que s'adscriuen a les tres categories que a continuació s'indiquen: a) Amb la categoria de monuments d'interés local: ermita i ermitatge de Sant

En tanto no se apruebe un plan especial de protección o instrumento urbanístico asimilable, cualquier intervención de transcendencia patrimonial que pretenda realizarse en el ámbito señalado como sitio histórico, que coincide con el entorno del castillo y la torre e incluye el entorno del petroglifo de Les Graelles, requerirá la previa autorización de la conselleria competente en materia de cultura. La autorización se emitirá aplicando los criterios de este decreto, y en su defecto, los enumerados en los artículos 38 y 39 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, todo ello sin perjuicio de las autorizaciones que por la aplicación de otras normativas sectoriales resulten procedentes.

La propuesta de intervención deberá definir su alcance e ir acompañada de la documentación técnica oportuna. También deberá especificar la ubicación parcelaria, así como adjuntar las fotografías que permitan constatar la situación actual y su transcendencia patrimonial.

Artículo 5. Excepciones al régimen general de intervenciones

Sin perjuicio de lo dispuesto en el artículo precedente, no necesitarán autorización previa de la conselleria competente en materia de cultura, las actuaciones que no comporten afección a los valores protegidos por la presente normativa y carezcan de trascendencia patrimonial, como sería el caso de las habilitaciones interiores de los inmuebles que no afecten a su percepción exterior y aquellas otras que se limiten a la conservación, reposición y mantenimiento de elementos preexistentes, sean reversibles y no comporten alteración de la situación anterior, siempre que no contradigan lo dispuesto en la presente normativa.

El Ayuntamiento en estos supuestos comunicara a la conselleria competente en materia de cultura las licencias u cualesquiera otros actos administrativos adoptados dentro de los diez días siguientes a la concesión o su dictado, acompañando necesariamente a la anterior comunicación informe motivado del técnico municipal que certifique su falta de transcendencia patrimonial y la ausencia de afección a valores protegidos por esta normativa.

Artículo 6. Criterios de intervención

El cementerio del siglo XIX y el vía crucis, que ya forman parte de la historia del sitio histórico, deberán ser conservados, preservando y restaurando los caracteres originarios de los mismos.

Los usos permitidos en el entorno serán los agrícolas y forestales tradicionalmente desarrollados en este enclave así como zonas verdes cuya configuración se inspire en aquellos. También se consideran usos admisibles las actividades culturales y eventos festivos que no alteren de manera permanente la configuración y el paisaje del sitio histórico.

A fin de conservar el paisaje tradicional del ámbito no se permitirá nueva edificación alguna para cualquier uso.

Artículo 7. Preservación de la silueta paisajística y de la imagen arquitectónica

Todas las actuaciones que puedan tener incidencia sobre la correcta percepción y la dignidad en el aprecio de la escena o paisaje del sitio histórico, como sería el caso de la afección de los espacios libres por actuaciones de reurbanización, ajardinamiento o arbolado, provisión de mobiliario urbano, asignación de uso y ocupaciones de la vía pública, etc., o como podría serlo también la implantación de rótulos, marquesinas, toldos, instalaciones vistas, antenas, etc., o cualesquiera otros de similar corte y consecuencias, deberán someterse a autorización de la conselleria competente en materia de cultura, que resolverá con arreglo a las determinaciones de la ley y los criterios de percepción y dignidad antes aludidos.

Artículo 8. Elementos impropios

Queda proscriu la introducción de anuncios o publicidad exterior (excepto carteles informativos de los nombres y actividades de los edificios), en cualquiera de sus acepciones, irrumpa en dicha escena urbana, salvo las de actividades culturales o eventos festivos que, de manera ocasional, reversible y por tiempo limitado soliciten y obtengan autorización expresa de la conselleria competente en materia de cultura.

Artículo 9. Bienes de relevancia local

Se señalan como bienes de relevancia local los siguientes, adscribiéndolos a las tres categorías que a continuación se relacionan: a) Con la categoría de monumentos de interés local: ermita y eremitorio de

Bertomeu; Casa de les Monges, les Penyetes núm. 5; casa del Batle o de la Batlia, les Penyetes, núm. 6; casa de les Penyetes, números 7, 8 i 9. b) Amb la categoria d'espais etnològics d'interés local: la séquia Major. c) Amb la categoria d'espai de protecció arqueològica: el jaciment arqueològic situat al paratge de la Fantasmeta, on es troben restes de murs i d'una possible torre.

El règim d'intervencions patrimonialment admissibles en els béns de rellevància local seleccionats en el present decret és l'establert en la corresponent fitxa de catàleg. Si este últim no es troba adaptat al Decret 62/2011, de 20 de maig, del Consell, pel qual es regula el procediment de declaració i el règim de protecció dels béns de rellevància local, els serà aplicable el règim tutelar que establert l'article 10 d'este últim decret.

Article 10. Patrimoni arqueològic

En qualsevol intervenció que afecte el subsòl del lloc històric, s'haurà d'aplicar el règim tutelar establert en l'article 62 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià, per a la salvaguarda del patrimoni arqueològic.

Article 11. Actuacions il·legals

La contravenció del que preveu la present normativa determinarà la il·legalitat de l'actuació amb la consegüent restitució dels valors afectats, si és el cas, i la responsabilitat dels causants en els termes establerts en l'article 37 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià.

San Bartolomé; Casa de Les Monges, Les Penyetes o Peñetas núm. 5; Casa del Batle o Batlia, Les Penyetes o Peñetas núm. 6; Casa en Les Penyetes o Peñetas números 7, 8 y 9. b) Con la categoría de espacios etnológicos de interés local: la acequia Mayor. c) Con la categoría de espacio de protección arqueológica: el yacimiento arqueológico situado en el paraje La Fantasmeta donde se encuentran restos murarios y de una posible torre.

El régimen de intervenciones patrimonialmente admisibles en los bienes de relevancia local seleccionados en el presente decreto será el establecido en la correspondiente ficha de catálogo. De no encontrarse adaptado este último al Decreto 62/2011, de 20 de mayo, del Consell, por el que se regula el procedimiento de declaración y el régimen de protección de los bienes de relevancia local, resultará de aplicación a los mismos el régimen tutelar que establece el artículo 10 de este último decreto.

Artículo 10. Patrimonio arqueológico

En cualquier intervención que afecte al subsuelo del sitio histórico, resultará de aplicación el régimen tutelar establecido en el artículo 62 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano, para la salvaguarda del patrimonio arqueológico.

Artículo 11. Actuaciones ilegales

La contravención de lo previsto en la presente normativa, determinará la ilegalidad de la actuación con la consiguiente restitución de los valores afectados en su caso y la responsabilidad de sus causantes en los términos establecidos en el artículo 37 de la Ley 4/1998, de 11 de junio, del Patrimonio Cultural Valenciano.